

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT	629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04	UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI		00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ	621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17	TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET:	http://www.cbos.pl	E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/154/99

POSTAWY WOBEC PIRACTWA AUDIOWIZUALNEGO I KOMPUTEROWEGO

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, PAŹDZIERNIK '99

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- Ponad połowa nabywców płyt, kaset i programów komputerowych (56%) zwraca uwagę na to, czy kupowane przez nich produkty pochodzą z legalnego źródła czy też nie. Aż 42% jednak nie przywiązuje wagi do tego, czy kupuje towary wyprodukowane legalnie czy też nie. Ponadto blisko co trzeci nabywca (29%) nie potrafi odróżnić wyrobu legalnego od pirackiego.
- Połowa badanych (51%) deklaruje, że mając wybór, kupiłaby raczej produkt droższy, ale wyprodukowany legalnie, niż tańszy, ale pochodzący z nielegalnej wytwórni. Niewiele mniejsza grupa (40%) jednak przyznaje, że postąpiłaby odwrotnie i wybrała produkt tańszy, chociaż piracki.
- Przeważające odsetki nabywców płyt, kaset i programów komputerowych nie aprobują ich nielegalnej produkcji i rozpowszechniania (57%), a także kupowania (55%). Co trzeci badany jednak nie ma nic przeciwko sprzedaży pirackich towarów. Również jedna trzecia ankietowanych nie dostrzega w zasadzie nic złego w ich kupowaniu.
- Moralne potępienie piractwa słabnie, jeśli uwzględnić społeczno-ekonomiczne podłoże tego zjawiska. Ponad połowa nabywców płyt, kaset i programów komputerowych (52%) zgadza się ze stwierdzeniem, że legalnie działające wytwórnie i producenci są sami sobie winni, ponieważ ustalają zbyt wysokie ceny na swoje towary. A zatem - w opinii przeważającej części badanych - wprawdzie piractwo jest naganne, jednak jego istnienie może być zrozumiałe i, w pewnym sensie, usprawiedliwione.

Jednym z następstw liberalnych przemian gospodarczych w Polsce jest intensywny rozwój rynku produkcji muzycznej, filmowej i komputerowej. Interesy twórców i producentów m. in. płyt, kaset i programów komputerowych są chronione przez funkcjonującą już od ponad pięciu lat „Ustawę o prawie autorskim i prawach pokrewnych” oraz przepisy znowelizowanego kodeksu karnego. Dla skutecznej ochrony nie wystarczą jednak przepisy prawne czy nawet sankcje karne, potrzebna jest również społeczna świadomość szkodliwości piractwa oraz jego negatywna ocena etyczna. Społeczny stosunek do tego zjawiska jest przykładem sytuacji, kiedy regulacje prawne oraz akcje i kampanie prowadzone przez media, producentów oraz samych artystów i twórców dopiero kształtują świadomość moralną społeczeństwa w tym zakresie. Jakże zatem są propagandowe efekty działań podejmowanych w celu ochrony interesów i praw twórców oraz producentów płyt, kaset i programów komputerowych? Gdzie Polacy najczęściej zaopatrują się w wymienione towary - w sklepach specjalistycznych, supermarketach czy na bazarach i stoiskach ulicznych¹? Czy przywiązują wagę do tego, że kupują wyrób wyprodukowany legalnie czy też nie zwracają na to uwagi? Jaka jest ich moralna ocena piractwa?

O opinie w tych kwestiach prosiliśmy osoby, którym przynajmniej sporadycznie zdarza się kupować kasety wideo lub audio, płyty kompaktowe lub programy i gry komputerowe. Nabywcy tego rodzaju towarów stanowią ponad połowę (55%) ogółu

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (111), 4-10 sierpnia ‘99, reprezentatywna próba losowo-adresowa dorosłej ludności Polski (N=1030).

ankietowanych. Największa grupa kupuje, choćby sporadycznie, kasety magnetofonowe (49%). Znacznie mniejsze jest grono nabywców płyt kompaktowych (28%) czy kaset wideo (26%). O ile jednak nabywcy kaset audio i płyt kompaktowych zwykle dokonują zakupów dość regularnie (*od czasu do czasu*), o tyle odbiorcy kaset wideo najczęściej kupują je rzadko. Najmniejszą grupę stanowią nabywcy programów i gier komputerowych (13% wskazań). Odsetek osób kupujących je dość regularnie (*od czasu do czasu*) jest identyczny z odsetkiem nabywających je sporadycznie. Tylko niewielkie grupy badanych zadeklarowały częste zakupy któregokolwiek z towarów uwzględnionych w badaniu.

Tabela 1

Czy zdarza się, że kupuje Pan(i):	Tak, dość często	Tak, od czasu do czasu	Tak, ale rzadko	Nie, nigdy
	w procentach			
- kasety magnetofonowe	5	26	18	51
- płyty kompaktowe	4	15	9	72
- kasety wideo	2	10	14	74
- programy i gry komputerowe	3	5	5	87

Kupowanie każdego z tych produktów i częstość ich nabywania wiąże się z wiekiem, statusem społeczno-materialnym badanych oraz ich miejscem zamieszkania. Im respondenci są młodszy, lepiej wykształceni i sytuowani, tym częściej zdarza się, że kupują wymienione towary. Najmniej nabywców znajdują one wśród mieszkańców wsi, a w przypadku kaset wideo i programów komputerowych ich liczba rośnie wraz z wielkością miejsca zamieszkania (najwięcej kupujących jest wśród mieszkańców miast liczących 501 tys. i więcej ludności). Wiek odgrywa szczególnie dużą rolę, jeśli chodzi o zakup kaset magnetofonowych i płyt kompaktowych - kasety kupuje 82% ankietowanych w wieku do 24 lat i tylko 8% osób powyżej 65 roku życia, płyty odpowiednio: 61% i 3% badanych z obu grup.

GDZIE KUPUJEMY PŁYTY, KASETY I PROGRAMY KOMPUTEROWE?

Odbiorcy kaset wideo, audio, płyt kompaktowych, jak również programów i gier komputerowych zaopatrują się, jak wynika ze składanych przez nich deklaracji, najczęściej w sklepach specjalistycznych - muzycznych, z oprogramowaniem komputerowym itp. Na drugim miejscu pod względem częstości dokonywania zakupów sytuują się - w przypadku kaset wideo i płyt kompaktowych - duże wielobranżowe sklepy, supermarkety, jeśli zaś chodzi o kaset audio - targowiska i bazy. Nabywcy programów i gier komputerowych zaopatrują się w nie niemal równie często na targowiskach, jak i w supermarketach. Pozostałe formy zakupów są zdecydowanie mniej popularne. Warto jednak zwrócić uwagę, że znaczący odsetek nabywców programów i gier komputerowych, a także płyt kompaktowych kupuje je dołączone do czasopism specjalistycznych.

Można sądzić, że osoby zaopatrujące się na bazarach i targowiskach, a także na stoiskach ulicznych najczęściej stykają się z towarami pochodzącymi z nielegalnych, pirackich wytwórni. Dotyczy to przede wszystkim nabywców, najczęściej kupowanych, kaset magnetofonowych.

Tabela 2

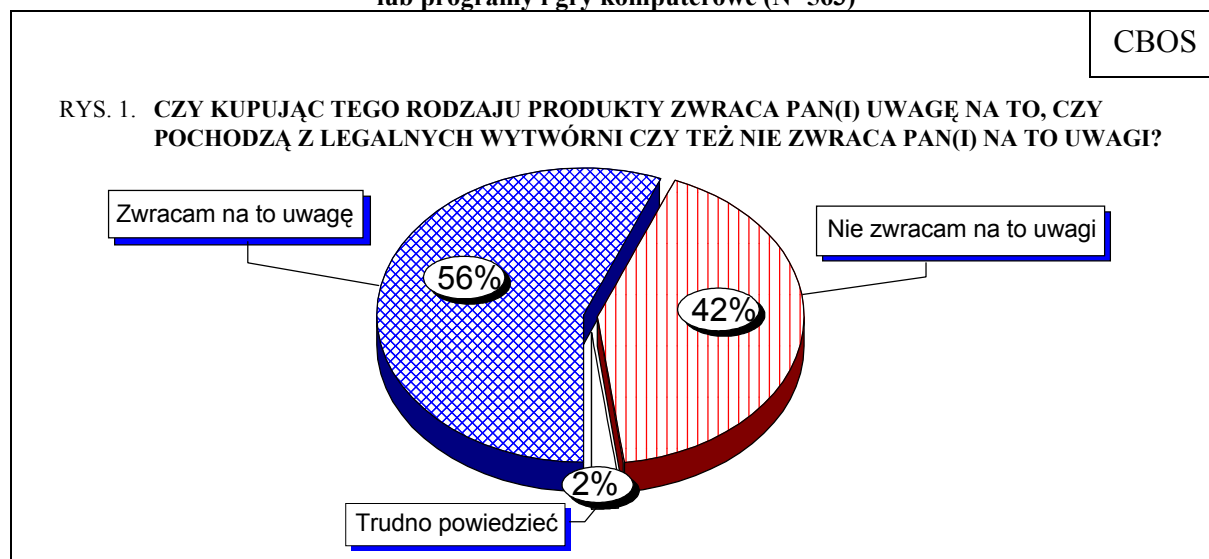
Zwykle kupuje Pan(i):	Kasety wideo (N=263)	Kasety magnetofonowe (N=492)	Płyty kompaktowe (N=290)	Programy i gry komputerowe (N=133)
	w procentach			
- w sklepach specjalistycznych - muzycznych, z oprogramowaniem komputerowym	63	55	63	71
- w dużych wielobranżowych sklepach, supermarketach	52	39	40	27
- na targowiskach, bazarach	27	45	33	26
- na ulicy, na stoiskach ulicznych	7	12	7	5
- od akwizytorów, domokrążców	1	3	3	1
- w sprzedaży wysyłkowej	2	3	5	2
- kupuje je dołączone do czasopism muzycznych, komputerowych itp.	4	2	11	16
- za pośrednictwem Internetu	0	0	0	0
Trudno powiedzieć	0	1	1	3

Im respondenci są lepiej wykształceni i sytuowani, tym częściej dokonują zakupów w sklepach specjalistycznych i supermarketach, im niższe zaś jest ich wykształcenie i dochody *per capita* w rodzinie, tym częściej są klientami targowisk, bazarów i stoisk ulicznych.

PRODUKT LEGALNY CZY PIRACKI?

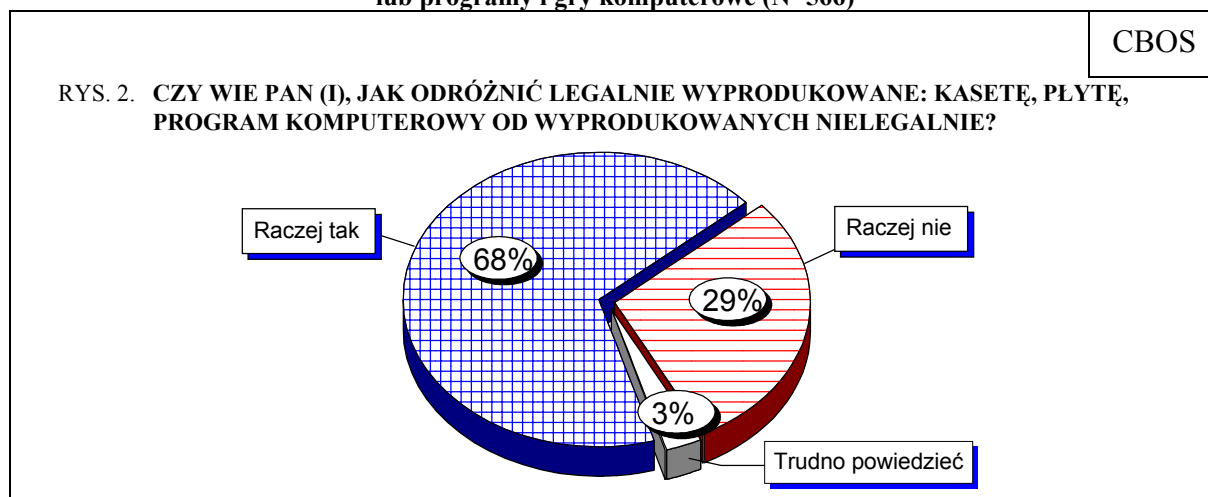
Przeważająca część nabywców płyt, kaset i programów komputerowych zwraca uwagę na to, czy kupowane przez nich produkty pochodzą z legalnego źródła czy też nie. Aż 42% jednak nie przywiązuje wagi do tego, gdzie tego rodzaju towary zostały wyprodukowane - w legalnej czy też nielegalnej wytwórni.

Odpowiedzi osób, które zadeklarowały, że kupują kasyety wideo lub audio, płyty kompaktowe lub programy i gry komputerowe (N=563)

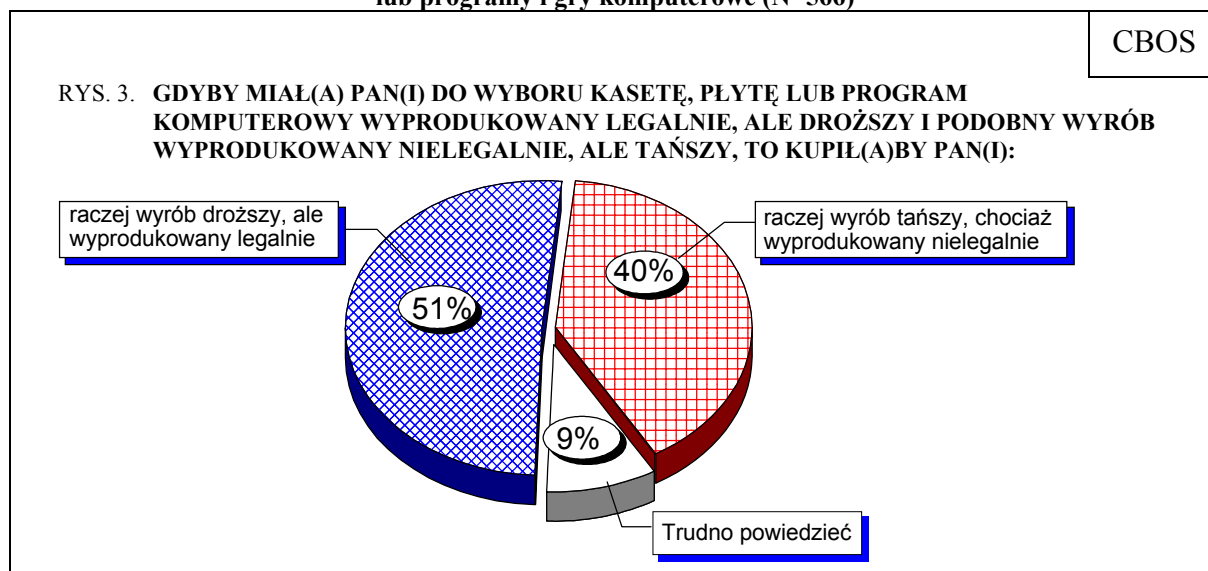
Blisko co trzeci nabywca nie potrafi odróżnić wyrobu legalnego od pirackiego. Wśród osób, które nie zwracają uwagi na pochodzenie kupowanych produktów, niemal połowa (47%) nie wie, jak rozpoznać legalnie wydaną kasetę, płytę lub program komputerowy. A zatem prawie co piąty ankietowany nie tylko nie zwraca uwagi na to, skąd pochodzi kupiony przez niego produkt, ale nie wie również, jak odróżnić wyrób legalny od pirackiego. Również mniej więcej co piąty respondent nie interesuje się pochodzeniem produktu, mimo że potrafi rozpoznać, czy jest on legalny czy nielegalny.

Odpowiedzi osób, które zadeklarowały, że kupują kasety wideo lub audio, płyty kompaktowe lub programy i gry komputerowe (N=566)

Przeważająca część badanych (51%) deklaruje, że mając wybór, kupiłaby raczej produkt droższy, ale wyprodukowany legalnie niż tańszy, ale pochodzący z nielegalnej wytwórni. Niewiele mniejsza grupa (40%) przyznaje jednak, że postąpiłaby odwrotnie i wybrała produkt tańszy, chociaż piracki.

Odpowiedzi osób, które zadeklarowały, że kupują kasety wideo lub audio, płyty kompaktowe lub programy i gry komputerowe (N=566)

Deklaracje badanych dotyczące ich zachowań konsumenckich są w znacznej mierze zbieżne z tym, czy zwracają oni uwagę na pochodzenie kupowanych przez siebie produktów.

Zdecydowana większość respondentów zwracających uwagę na legalność produktu przyznaje, że wybrałaby droższy, ale wyprodukowany legalnie, większość zaś osób, które się tym nie interesują, wolałaby wyrób tańszy, chociaż pochodzący z nielegalnej wytwórni.

Im wyższe jest wykształcenie ankietowanych, tym częstsze deklaracje, że umieją oni odróżnić wyrób legalny od pirackiego, zwracają uwagę na to, co kupują i że, mając wybór, kupiliby towar droższy, ale wyprodukowany legalnie. Osoby z wykształceniem podstawowym oraz najmniej zarabiające stosunkowo najczęściej nie zwracają uwagi na to, co kupują i zarazem relatywnie często nie wiedzą, jak rozpoznać legalnie wydany wyrób. O ile jednak wśród osób najslabiej wykształconych odsetek tych, którzy przyznają, że kupiliby produkt piracki, tańszy, nie odbiega od średniej dla ogółu społeczeństwa, o tyle wśród osób najniżej uposażonych oraz niezadowolonych z własnej sytuacji materialnej jest on wyższy niż przeciętnie. W poszczególnych grupach społecznych produkt droższy, ale legalnie wyprodukowany stosunkowo najczęściej wybraliby przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji oraz emeryci, natomiast tańszy, piracki - bezrobotni i gospodynie domowe.

Mimo że badani w wieku do 24 lat - najwierniejsi nabywcy kaset, płyt i programów komputerowych - częściej niż przeciętnie zwracają uwagę na to, czy nabywają produkt wydany legalnie czy też nielegalnie i w zdecydowanej większości umieją je odróżnić, a zatem mają świadomość tego, co kupują, to stosunkowo często deklarują, że wybraliby wyrób tańszy, chociaż piracki. Tylko w tej grupie wieku odsetek osób, które zdecydowałyby się na zakup produktu pirackiego, tańszego, przeważa nad liczbą tych, które kupiłyby wyrób droższy i legalnie wyprodukowany.

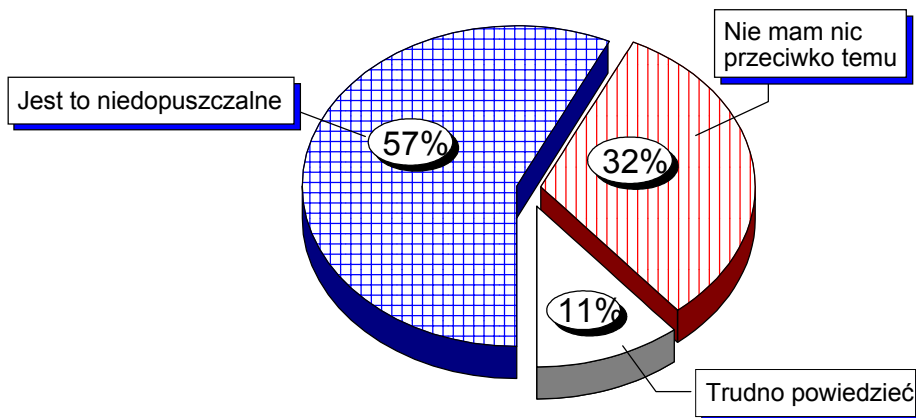
MORALNA OCENA PIRACTWA

Ponad połowa badanych (57%) uznała za niedopuszczalne nielegalne kopiowanie kaset, płyt, programów oraz gier komputerowych i sprzedawanie ich po zaniżonych cenach. Znaczący odsetek nabywców tego rodzaju towarów nie dostrzega jednak nic złego w ich pirackim rozpowszechnianiu.

Odpowiedzi osób, które zadeklarowały, że kupują kasety wideo lub audio, płyty kompaktowe lub programy i gry komputerowe (N=566)

CBOS

RYS. 4. JAKI JEST PANA(I) OSOBISTY STOSUNEK DO NIELEGALNEGO KOPIOWANIA, PRZEGRYWANIA KASET, PŁYT, PROGRAMÓW I SPRZEDAWANIA ICH PO NIŻSZYCH CENACH? CZY, PANA(I) ZDANIEM, JEST TO NIEDOPUSZCZALNE CZY TEŻ NIE MA PAN(I) NIC PRZECIWKO TEMU?

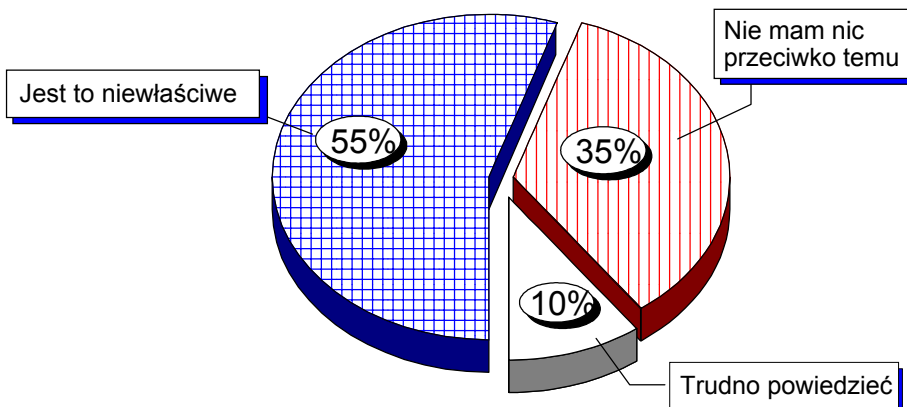

Poziom dezaprobaty wobec kupowania nielegalnych produktów jest równie wysoki jak wobec ich rozpowszechniania - potępia je ponad połowa ankietowanych (55%), akceptuje zaś ponad jedna trzecia (35%). Niewątpliwie jest to efekt kampanii uświadamiających szkodliwość tego zjawiska, prowadzonych przez media, legalnie działające wytwórnie i producentów oraz samych artystów, które skierowane są do nabywców płyt, kaset i programów komputerowych.

Odpowiedzi osób, które zadeklarowały, że kupują kasety wideo lub audio, płyty kompaktowe lub programy i gry komputerowe (N=566)

CBOS

RYS. 5. JAK OCENIA PAN(I) KUPOWANIE NIELEGALNIE WYPRODUKOWANYCH PŁYT, KASET, PROGRAMÓW KOMPUTEROWYCH?

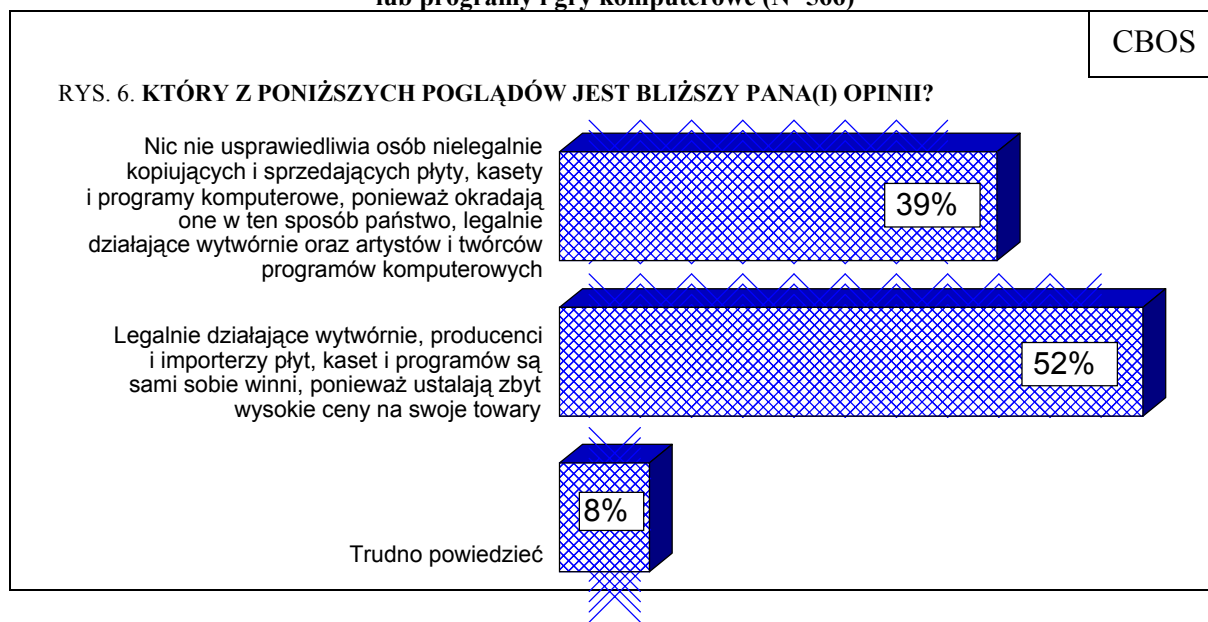

Moralna ocena piractwa jest ściśle związana ze stosunkiem do kupowania nielegalnie wyprodukowanych towarów. Zdecydowana większość (80%) osób potępiających rozpowszechnianie pirackich płyt, kaset i programów uznaje za niewłaściwe również ich kupowanie, i odwrotnie - badani tolerujący piractwo nie mają zwykle również nic przeciwko nabywaniu nielegalnie wyprodukowanych towarów (86% wskazań).

Zarówno rozpowszechniania, jak i nabywania pirackich produktów najczęściej nie aprobują osoby z wyższym wykształceniem, a spośród grup społeczno-zawodowych przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji, a także emeryci. Natomiast skłonni są to tolerować przede wszystkim ludzie młodzi, bezrobotni, pracownicy fizyczno-umysłowi, robotnicy niewykwalifikowani, gospodynie domowe, uczniowie i studenci, respondenci o najniższych dochodach. Moralną ocenę piractwa różnicuje także uczestnictwo w praktykach religijnych - badani niepraktykujący wyraźnie rzadziej niż pozostali skłonni są tolerować rozpowszechnianie, a zwłaszcza kupowanie pirackich produktów.

Wprawdzie przeważająca część ankietowanych nie aprobuje zarówno nielegalnego kopiowania i rozpowszechniania kaset, płyt kompaktowych oraz programów komputerowych, jak i kupowania pirackich produktów, jednak równocześnie w opinii ponad połowy respondentów legalnie działający wytwórcy tych towarów są sami sobie winni, ponieważ ustalają na nie zbyt wysokie ceny. A zatem, w opinii przeważającej części badanych, mimo że piractwo jest naganne, to jednak jego istnienie może być zrozumiałe i, w pewnym sensie, usprawiedliwione.

Odpowiedzi osób, które zadeklarowały, że kupują kasety wideo lub audio, płyty kompaktowe lub programy i gry komputerowe (N=566)

Z opinią, że legalni producenci płyt, kaset i programów komputerowych są sami sobie winni, ponieważ ustalają zbyt wysokie ceny na swoje produkty, zgadza się także ponad jedna trzecia (34%) badanych potępiających piractwo.

★

★

★

Przeważający odsetek nabywców płyt, kaset i programów komputerowych nie aprobuje piractwa. Co trzeci jednak nie ma nic przeciwko nielegalnej produkcji tych wyrobów i ich rozpowszechnianiu. Również jedna trzecia ankietowanych w zasadzie nie dostrzega nic złego w kupowaniu pirackich wyrobów. Stosunek do piractwa jest jeszcze mniej rygorystyczny, jeśli uwzględnić społeczno-ekonomiczne podłoże tego zjawiska. Nieco ponad połowa ankietowanych (52%) zgodziła się bowiem ze stwierdzeniem, że legalnie działające wytwórnie i producenci są sami sobie winni, ponieważ ustalają zbyt wysokie ceny na swoje towary.

Ponad połowa nabywców płyt, kaset i programów komputerowych (56%) zwraca uwagę na to, skąd pochodzą kupowane przez nich produkty i tylko niewiele mniejsza grupa (51%) deklaruje, że mając wybór kupiłaby raczej droższy towar, ale wyprodukowany legalnie niż tańszy, piracki. Znaczące odsetki przyznają jednak, że nie przywiązują wagi do tego, czy kupują towar legalny czy piracki (42%), a przy wyborze produktu kierują się przede wszystkim ceną (40%).

Opracowała

Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1. Czy kupując kasety wideo lub audio, płyty kompaktowe lub programy i gry komputerowe zwraca Pan(i) uwagę na to, czy pochodzą z legalnych wytwórni czy też nie zwraca Pan(i) na to uwagi?
(%)

	Zwracam na to uwagę	Nie zwracam na to uwagi	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	56	42	2	563
Płeć				
Mężczyźni	55	45	0	273
Kobiety	57	40	3	290
Wiek				
18-24 lat	62	38	0	131
25-34	54	44	2	141
35-44	62	38	1	134
45-54	47	50	3	109
55-64	46	48	6	32
65 lat i więcej	52	48	0	16
Miejsce zamieszkania				
Wieś	47	53	0	147
Miasto do 20 tys.	60	38	2	72
20 - 100 tys.	57	41	1	141
101 - 500 tys.	54	44	1	122
501 tys.i więcej mieszk.	68	27	5	82
Wykształcenie				
Podstawowe	31	69	0	58
Zasadnicze zawodowe	50	49	0	181
Średnie	61	37	2	251
Wyższe	73	24	3	73
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	71	27	2	65
Prac.umysł.niż.szczębla	64	33	3	67
Pracownicy fiz.- umysł.	50	48	3	68
Robotnicy wykwalifikowani	56	43	1	73
Robotnicy niewykwalifik.	50	50	0	23
Rolnicy	51	49	0	29
Pracujący na własny rach.	58	37	5	35
Bierni zawodowo				
Renciści	54	44	2	29
Emeryci	63	35	2	36
Uczniowie i studenci	63	37	0	51
Bezrobotni	40	60	0	48
Gospodynie domowe i inni	40	60	0	38
Pracuje w:				
sferze budżetowej	68	32	0	70
sekt. państw.,publicznym	57	43	0	70
sp. wiaśc. pryw. i państwa	53	41	5	73
sekt. pryw. poza rolnict.	61	38	1	133
prywatnym gosp. rolnym	48	52	0	32
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	41	58	1	69
276 - 399	51	47	2	67
400 - 549	50	49	1	106
550 - 799	65	34	1	87
Powyżej 799 zł	62	34	3	89
Ocena własnych war. mater.				
Złe	45	54	1	141
Średnie	55	44	2	241
Dobre	66	32	2	181
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	69	31	0	23
Raz w tygodniu	59	40	1	282
1-2 razy w miesiącu	54	44	1	98
Kilka razy w roku	52	47	1	110
W ogóle nie uczestniczy	46	48	6	48
Poglądy polityczne				
Lewica	56	42	2	169
Centrum	59	46	0	176
Prawica	62	38	0	124
Trudno powiedzieć	55	44	1	95

Tabela 2. Gdyby miał(a) Pan(i) do wyboru kasetę, płytę lub program komputerowy wyprodukowany legalnie, ale droższy, i podobny wyrób wyprodukowany nielegalnie, ale tańszy, to kupił(a)by Pan(i): 1 - raczej wyrób droższy, ale wyprodukowany legalnie; 2 - raczej wyrób tańszy, chociaż wyprodukowany nielegalnie

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	51	40	9	566
Płeć				
Mężczyźni	49	46	5	273
Kobiety	53	35	12	292
Wiek				
18-24 lat	45	48	7	131
25-34	48	45	7	142
35-44	60	30	10	134
45-54	47	43	11	110
55-64	63	23	14	32
65 lat i więcej	61	36	3	17
Miejsce zamieszkania				
Wieś	48	42	10	147
Miasto do 20 tys.	62	36	2	72
20 - 100 tys.	55	39	5	142
101 - 500 tys.	43	42	16	123
501 tys. i więcej mieszk.	53	40	8	82
Wykształcenie				
Podstawowe	44	40	15	59
Zasadnicze zawodowe	48	45	7	181
Średnie	52	39	9	253
Wyższe	62	34	4	73
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier. i inteligencja	64	27	9	65
Prac. umysł. niż. szczebla	58	32	10	69
Pracownicy fiz.- umysł.	48	43	8	68
Robotnicy wykwalifikowani	44	48	7	73
Robotnicy niewykwalifik.	52	46	2	23
Rolnicy	42	45	13	29
Pracujący na własny rach.	53	26	20	35
Bierni zawodowo				
Renciści	51	34	15	29
Emeryci	67	29	4	36
Uczniowie i studenci	51	42	7	51
Bezrobotni	34	60	6	48
Gospodynie domowe i inni	45	51	4	38
Pracuje w:				
sferze budżetowej	58	32	10	71
sekt. państw., publicznym	56	35	9	71
sp. właśc. pryw. i państwa	45	49	6	73
sekt. pryw. poza rolnict.	54	37	9	133
prywatnym gosp. rolnym	47	38	15	32
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	40	51	9	69
276 - 399	56	39	5	67
400 - 549	48	41	10	107
550 - 799	51	39	9	88
Powyżej 799 zł	54	34	12	90
Ocena własnych war. mater.				
Złe	40	53	6	142
Średnie	51	37	12	242
Dobre	59	34	6	181
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	57	35	8	24
Raz w tygodniu	55	36	8	283
1-2 razy w miesiącu	51	40	9	98
Kilka razy w roku	44	48	8	111
W ogóle nie uczestniczy	39	51	10	48
Poglądy polityczne				
Lewica	48	44	8	169
Centrum	46	44	10	177
Prawica	58	33	8	124
Trudno powiedzieć	56	36	8	96

Tabela 3. Jaki jest Pana(i) osobisty stosunek do nielegalnego kopiowania, przegrywania kaset, płyt, programów i sprzedawania ich po niższych cenach? Czy, Pana(i) zdaniem, jest to niedopuszczalne czy też nie ma Pan(i) nic przeciwko temu? 1 - Jest to niedopuszczalne; 2 - Nie mam nic przeciwko temu

			(%)	
	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	57	32	10	566
Płeć				
Mężczyźni	58	31	11	273
Kobiety	57	33	10	292
Wiek				
18-24 lat	47	46	7	131
25-34	57	36	7	142
35-44	66	21	13	134
45-54	56	28	16	110
55-64	59	29	11	32
65 lat i więcej	70	14	15	17
Miejsce zamieszkania				
Wieś	55	35	10	147
Miasto do 20 tys.	70	23	7	72
20 - 100 tys.	51	43	6	142
101 - 500 tys.	58	29	13	123
501 tys. i więcej mieszk.	61	21	18	82
Wykształcenie				
Podstawowe	50	33	17	59
Zasadnicze zawodowe	52	39	9	181
Średnie	59	33	7	253
Wyższe	71	11	18	73
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier. i inteligencja	71	11	18	65
Prac. umysł. niż. szczebla	61	29	10	69
Pracownicy fiz.- umysł.	51	40	9	68
Robotnicy wykwalifikowani	59	31	10	73
Robotnicy niewykwalifik.	48	52	0	23
Rolnicy	55	34	11	29
Pracujący na własny rach.	59	22	19	35
Bierni zawodowo				
Renciści	60	18	23	29
Emeryci	73	20	7	36
Uczniowie i studenci	53	39	8	51
Bezrobotni	43	51	6	48
Gospodynie domowe i inni	50	45	4	38
Pracuje w:				
sferze budżetowej	66	16	18	71
sekt. państw. publicznym	72	24	4	71
sp. właśc. pryw. i państwa	48	40	12	73
sekt. pryw. poza rolnict.	53	35	11	133
prywatnym gosp. rolnym	61	20	19	32
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	40	50	9	69
276 - 399	71	20	9	67
400 - 549	55	34	11	107
550 - 799	65	28	7	88
Powyżej 799 zł	62	24	13	90
Ocena własnych war. mater.				
Złe	49	39	12	142
Średnie	57	33	9	242
Dobre	64	25	11	181
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	66	30	4	24
Raz w tygodniu	59	31	10	283
1-2 razy w miesiącu	57	31	12	98
Kilka razy w roku	57	32	11	111
W ogóle nie uczestniczy	44	47	9	48
Poglądy polityczne				
Lewica	56	32	11	169
Centrum	54	33	13	177
Prawica	63	26	10	124
Trudno powiedzieć	57	37	5	96

Tabela 4. Jak ocenia Pan(i) kupowanie nielegalnie wyprodukowanych płyt, kaset, programów komputerowych? 1 - Jest to niewłaściwe; 2 - Nie mam nic przeciwko temu

			(%)	
	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	55	35	10	566
Płeć				
Mężczyźni	54	35	11	273
Kobiety	56	34	10	292
Wiek				
18-24 lat	43	50	7	131
25-34	53	37	10	142
35-44	61	28	11	134
45-54	60	28	12	110
55-64	54	30	15	32
65 lat i więcej	83	6	11	17
Miejsce zamieszkania				
Wieś	52	36	12	147
Miasto do 20 tys.	65	28	7	72
20 - 100 tys.	53	38	9	142
101 - 500 tys.	49	39	12	123
501 tys.i więcej mieszk.	65	26	9	82
Wykształcenie				
Podstawowe	50	29	20	59
Zasadnicze zawodowe	47	43	10	181
Średnie	59	32	9	253
Wyższe	64	28	8	73
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	72	16	12	65
Prac. umysł. niż. szczebla	62	36	2	69
Pracownicy fiz.- umysł.	45	43	12	68
Robotnicy wykwalifikowani	53	34	13	73
Robotnicy niewykwalifik.	53	44	3	23
Rolnicy	55	32	12	29
Pracujący na własny rach.	66	28	6	35
Bierni zawodowo				
Renciści	55	22	22	29
Emeryci	75	18	8	36
Uczniowie i studenci	50	43	7	51
Bezrobotni	29	55	16	48
Gospodynie domowe i inni	50	42	8	38
Pracuje w:				
sferze budżetowej	70	24	6	71
sekt. państw., publicznym	68	27	5	71
sp. właśc. pryw. i państwa	45	40	15	73
sekt. pryw. poza rolnictw.	55	38	7	133
prywatnym gosp. rolnym	57	22	21	32
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	45	39	16	69
276 - 399	64	33	3	67
400 - 549	60	35	5	107
550 - 799	60	27	13	88
Powyżej 799 zł	58	31	11	90
Ocena własnych war. mater.				
Złe	47	39	13	142
Średnie	57	33	10	242
Dobre	59	33	8	181
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	77	17	6	24
Raz w tygodniu	59	32	9	283
1-2 razy w miesiącu	53	34	13	98
Kilka razy w roku	51	39	10	111
W ogóle nie uczestniczy	35	51	13	48
Poglądy polityczne				
Lewica	57	34	10	169
Centrum	53	41	6	177
Prawica	58	29	13	124
Trudno powiedzieć	53	32	15	96

Tabela 5. Który z poniższych poglądów jest bliższy Pana(i) opinii?
 1 - Nic nie usprawiedliwia osób nielegalnie kopiujących i sprzedających płyty, kasety i programy komputerowe, ponieważ okradają one w ten sposób państwo, legalnie działające wytwórnie oraz artystów i twórców programów komputerowych;
 2 - Legalnie działające wytwórnie, producenci i importerzy płyt, kaset i programów są sami sobie winni, ponieważ ustalają zbyt wysokie ceny na swoje towary

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	39	52	8	566
Płeć				
Mężczyźni	35	60	5	273
Kobiety	43	46	11	292
Wiek				
18-24 lat	36	56	8	131
25-34	39	51	10	142
35-44	44	50	6	134
45-54	33	59	7	110
55-64	54	29	17	32
65 lat i więcej	37	63	0	17
Miejsce zamieszkania				
Wieś	33	55	12	147
Miasto do 20 tys.	45	51	4	72
20 - 100 tys.	44	53	3	142
101 - 500 tys.	45	43	12	123
501 tys. i więcej mieszk.	29	62	9	82
Wykształcenie				
Podstawowe	32	50	18	59
Zasadnicze zawodowe	37	55	8	181
Średnie	40	54	6	253
Wyższe	48	42	10	73
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	55	37	8	65
Prac.umysł.niż.szczebła	42	48	10	69
Pracownicy fiz.-umysł.	32	61	7	68
Robotnicy wykwalifikowani	42	53	5	73
Robotnicy niewykwalifik.	27	73	0	23
Rolnicy	37	48	15	29
Pracujący na własny rach.	38	55	7	35
Bierni zawodowo				
Renciści	43	45	12	29
Emeryci	51	43	6	36
Uczniowie i studenci	34	63	3	51
Bezrobotni	29	60	11	48
Gospodynie domowe i inni	31	51	19	38
Pracuje w:				
sferze budżetowej	48	41	11	71
sekt. państw., publicznym	43	50	7	71
sp. właśc. pryw. i państwa	34	57	10	73
sekt. pryw. poza rolnict.	38	57	5	133
prywatnym gosp. rolnym	46	39	15	32
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	24	63	12	69
276 - 399	45	44	11	67
400 - 549	40	51	9	107
550 - 799	41	56	3	88
Powyżej 799 zł	43	49	8	90
Ocena własnych war. mater.				
Złe	27	60	12	142
Średnie	42	51	7	242
Dobre	45	48	7	181
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	63	32	5	24
Raz w tygodniu	41	50	9	283
1-2 razy w miesiącu	42	49	9	98
Kilka razy w roku	35	58	7	111
W ogóle nie uczestniczy	23	68	9	48
Poglądy polityczne				
Lewica	37	56	7	169
Centrum	37	55	8	177
Prawica	44	49	7	124
Trudno powiedzieć	40	47	13	96